Oriol Ríos: «Prevenir la violència és una feina que s'ha de començar als zero anys»

El Doctor en Sociologia, assegura a Figueres que educar en l'amistat és la forma més gran d'evitar el 'bullying'

Oriol Ríos: «Prevenir la violència és una feina que s'ha de començar als zero anys»

Oriol Ríos és Doctor en Sociologia. Forma part del grup de Recerca CREA que treballa en la identificació de teories i pràctiques per superar la desigualtat i és professor del departament d´Educació de la universitat Rovira Virgili de Tarragona. Va oferir una xerrada a Figueres, organitzada per l'escola Amistat, per donar pautes que ajudin a detectar, prevenir i tractar la violència a l´escola: "És una feina que s´ha de començar als zero anys, cal conscienciar les persones perquè no siguin passives davant de la violència" i "educar en els sentiments, els nens han de sentir que han de protegir els seus companys". La violència mai s´ha de trivialitzar, assegura Ríos, i és una tasca de tota la comunitat crear una societat de tolerància zero a la violència. La clau està en les escoles.

Quina és la línia d´investigació actual en temes de violència?

En temes de violència i bullying, les dues línies que s´estan treballant més per a la prevenció, a escala internacional, és per una part educar en l´amistat, és a dir, educar en la idea que tenir un bon amic que et protegeixi pot garantir tenir una millor convivència i no ser víctima del bullying i, per altra part, educar en protegir les víctimes, no girar el cap, en ser agents actius contra la violència, en generar un àmbit de violència zero, aconseguir espais on no existeixi violència. Això significa no trivialitzar, no pensar que això sempre s´ha donat i que això és coses de nens.

Aquesta tasca s´ha de començar des de l´escola, molts centres ja s´hi han implicat?

Sí, des dels zero anys. Hi ha una línia bastant important a Catalunya que treballa en aquest sentit, que són totes les escoles que com L´Amistat s´han transformat en comunitat d´aprenentatge: el que fan és que no són còmplices de la violència, educar perquè tothom intervingui davant d´aquesta. També treballen canviant la forma de parlar de manera que el llenguatge sigui atractiu quan parlem de bondat. Això és el que no hem treballat suficient: el que es porta bé, el que ajuda, el que té un comportament adequat, no li donem valor, perquè no ens molesta i posem atenció en el que molesta. Però hem de valorar el nen o la nena que té un comportament ètic, exemplar i donar-li atractiu. Això farà que cada nen vulgui assemblar-s´hi, perquè si el referent de l´aula és aquest

nen que és estudiós i és valent, perquè no cau en la violència, crearà precedents i referents.

Preocupa que encara estigui tan socialment acceptada la violència, valorada i que es potenciï, per què estem encallats en aquest punt?

És un tema històric, com al llarg de la història s´han creat estereotips que l´home havia de ser agressiu i aquesta agressivitat era valorada i la dona havia de ser passiva i havia de tenir un altre paper. És important que al llarg de la història no hi ha referents d´homes sobretot que no hagin estat agressius. Per exemple, en el cinema, pel·lícules com Tres metros sobre el cielo, o James Bond no mostra persones igualitàries que estiguin canviant bolquers, sinó que els referents són persones agressives a les quals se´ls dota de molt atractiu... Al llarg de la història, els referents han vinculat aquests dos factors i cal refer aquests referents, dotar d´atractiu la igualtat. Ara és el moment, dins l´àmbit social i històric, de reflexionar sobre això, treballar el tema a través de xerrades, videofòrums... amb els nens i amb els adults per parlar-ho, fer-ho conscient i poder-ho canviar, si no el capitalisme sempre guanya.

Vostè parla sobre les noves masculinitats, és el camí per poder fer aquest canvi?

El grup de recerca al qual pertanyo treballem aquesta línia de socialització preventiva i plantegem que una manera de fer-la efectiva és potenciar noves masculinitats alternatives. Això vol dir que, davant d´una situació d´assetjament, públicament defensin la víctima, que no es deixin trepitjar, que s´enfrontin públicament a l´agressor i treballin perquè en els seus espais de vida quotidiana i a tot arreu hi hagi una tolerància zero a la violència. Això és una nova masculinitat alternativa, no només es tracta de defensar que hem d´estar implicats –que és important–, sinó que valorin que ets igualitari. Ningú comprarà, cap adolescent comprarà ser igualitari si a la vegada no és valorat.

La llei del silenci davant la violència és molt poderosa encara?

Al nostre país queda molt per fer. S´ha començat a trencar la llei del silenci i això és un pas històric, però no aconseguirem que això es consolidi si no ho fem des de les escoles. Sembla que tothom està a favor de defensar la dona, tothom el 25 de novembre es posa el llaç lila..., però és molt més que això: és que si tu saps que a la teva escala hi ha una dona que l´estan maltractant, denunciar-ho..., si saps que a la teva aula tens una nena que amb 15 anys ja l´han violada, és veure que és un tema de tots. El tema de trencar el silenci és molt més profund del que sembla... no és sortir al carrer i dir, simplement, "no vull que maltractin dones". És un tema de fer-ho conscient cada dia en tots els àmbits.

Rússia aprova que pegar la dona o els fills un cop l´any no sigui delicte, com s´arriba a això?

El que veiem en la recerca és que hi ha una legitimitat de la violència de gènere perquè no és vist com un problema social, s´havia vist com un problema d´esfera privada, i és un problema social que ens ha de preocupar a tots, això per una banda. A un amic meu, que treballava als jutjats d´una localitat de Catalunya, li arribaven molts casos de violència de gènere i veia com dones, que anaven al jutjat amb el seu agressor, i tornaven amb ell tot i declarar-lo culpable en el judici. Socialment, tenim tan normalitzat el fet de "qui t´estima et farà mal", que, com li dius a un xaval o xavala que canviï això? Al final això s´acaba reflectint en diferents esferes i una de les esferes pot ser la legislativa, la política...

De quina manera s´ha avançat?

Jo estic molt content que hi hagi campanyes, que surti a la llum pública, que es denuncïin els casos, perquè d´aquesta manera s´està trencant el silenci, la gent es comença a preocupar pel tema. Però cal fer intervencions que siguin efectives, perquè realment funcioni.

Quines serien, resumint?

Educar en l´amistat, intervenir davant la violència, fer socialització preventiva, de manera que ens convertim en ciutadans crítics sobre què ens agrada i per què i generar espais de violència zero. Es tracta de no trivialitzar qualsevol situació que es doni des dels zero anys, fer partícips a tothom que hem de fer una societat de tolerància zero a la violència i treballar junts tota la comunitat, això és la clau. També insistim que de vegades a la família estan els models correctes i després, a l´escola, hi ha violència entre els grups d´iguals, i després veuen que en els mitjans de comunicació també hi ha violència. Ha de ser tot en conjunt.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2017/02/03/oriol-rios-prevenir-violencia-feina/827347.html?utm_source=rss